Марія Миколаївна Проценко − *студентка IV курсу Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ*
Науковий керівник: **Людмила Анатоліївна Парфентій** − *доцент кафедри соціально-економічних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат економічних наук*

ЗНАЧЕННЯ ТА ОСНОВНІ АСПЕКТИ ДОКУМЕНТУВАННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ПЕРЕВІРКИ

Роль аудиту в економіці важко переоцінити, оскільки без нього практично неможливо приймати правильні рішення, які дозволять в майбутньому ефективно вести бізнес. Вчасно проведена аудиторська перевірка дозволяє об'єктивно оцінити діяльність підприємства та розробити необхідний план дій для його успішного подальшого розвитку.

Крім того, виконання основних функцій аудиту допоможе не тільки поліпшити фінансовий стан будь-якого підприємства, але й уникнути різних ризиків спотворення бухгалтерської документації.

Вагомий внесок у розвиток аудиту зробили такі вітчизняні вчені як М. Белуха, Н. Дорош, А. Кузьмінський, Л. Кулаковська, А. Петрик, Л. Чернелевська, а також іноземні науковці А. Аренс, Дж. Лоббек, Дж. Робертсон та інші.

Згідно чинного законодавства аудитор повинен документально оформити інформацію, яка є важливою з огляду на формування аудиторських доказів для підтримання аудиторської думки та підтвердження, що аудиторська перевірка виконувалась відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА).

Відповідно до МСА 230 «Документація» поняття «документація» означає матеріали (робочі документи), підготовлені аудитором (і для аудитора) або одержані ним у зв'язку з проведенням аудиторської перевірки та які зберігаються у нього (1). Досить часто цей термін вживають як «робоча документація» або «робочі документи». Вони можуть бути у формі даних на папері, електронних або інших носіях. Слід зауважити, що аудитор може використовувати тільки копії бухгалтерської та іншої документації клієнта, не вилучаючи оригіналів (2).

Аудитор повинен відображати у робочих документах інформацію щодо планування аудиторської роботи, характеру, часу та обсягу виконаних аудиторських процедур, їх результатів, а також висновків отриманих аудиторських доказів (3).

До складу робочої документації входять, зокрема, програми (розширені плани) аудиту, результати аналітичних процедур, меморандуми з окремих питань, резюме важливих питань, листи-

підтвердження та листи-пояснення управлінського персоналу, листи-пропозиції, контрольні переліки та листування (включаючи електронне) стосовно важливих питань. Підсумкова робоча документація складається з розширеного звіту аудитора, листа інформування найвищого управлінського персоналу (у окремих випадках), звіту незалежного аудитора відповідно до вимог МСА (аудиторського звіту), рекомендацій клієнту. Аудиторська документація з конкретного завдання аудиту збирається в аудиторський файл.

Призначення робочої документації полягає у наступному:

а) підтвердження за допомогою документів проведеного контролю;

б) розробка плану перевірки;

в) організація оперативного управління в процесі перевірки;

г) зібрання доказів стосовно: контролю якості аудиторської перевірки, підкріплення робочими документами висновків перевірки, вирішення спірних питань і конфліктів.

Необхідність створення та використання робочих документів полягає у захисті аудитора від обвинувачень у необґрунтованості його професійного судження (думки) або невідповідності виконаних аудиторських процедур стандартам. Аудитор фіксує отримані у процесі аудиту свідоцтва, які мають доказову силу для підтвердження обраного аудитором висновку.

Виходячи з цього, основною метою підготовки робочих документів є підтвердження того, що аудит був проведений відповідно до прийнятих принципів аудиту. Якщо виникає потреба, аудитор повинен продемонструвати контролюючим органам і в суді, що аудит був добре спланований та відповідним чином контролювався, зібрані свідчення є достовірними, достатніми та своєчасними, а аудиторський звіт відповідає результатам перевірки (4).

Аудиторська документація, що відповідає вимогам МСА, надає:

− докази наявності в аудитора основи для висновку про досягнення загальних цілей аудиту;

− докази того, що аудит планувався та виконувався відповідно до МСА і застосовуваних законодавчих і нормативних вимог.

Таким чином, основним призначенням робочих документів є допомога в організації роботи аудиторської групи, підтвердження факту здійснення перевірки та отримання можливості оцінки якості виконаних робіт. Документування процесу аудиту в свою чергу, крім скорочення часу на розробку та оформлення робочих документів, сприяє підвищенню ефективності аудиту, прискоренню процесу перевірки, оцінки та обробки як робочих, так і підсумкових документів аудиту.

Література

1. МСА 230 «Аудиторська документація». URL: http://www.apu.com.ua/msa.

2. Виноградова М. О., Жидєєва Л. І. Аудит: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 656 с.
3. Немченко В. В., Редько О. Ю. Аудит. Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту: підручник. К.: Вид-во «Центр навч. літ-ри», 2017. 540 с.
4. Гордієнко Н. І., Харламова О. В., Карпенко М. Ю. Аудит, методика і організація: Навчальний посібник. У 2 частинах. Частина 1. Харків : ХНАМГ, 2007. 163 с.

Вадим Володимирович Сєрбін – *студент IV курсу Навчально-наукового інституту економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*
Науковий керівник: **Оксана Сергіївна Маковоз** – *професор кафедри менеджменту та оподаткування Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», доктор економічних наук, доцент*

МЕХАНІЗМ ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ В УКРАЇНІ

Сучасні економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, вимагають значної уваги до фінансової безпеки держави та протидії фінансовій злочинності. Основними суб'єктами фінансової системи залишаються банківські установи. Зважаючи, що розвиток національної економіки, забезпечення її стабільності та ефективності залежить від сталості діяльності банківської системи, доцільно здійснювати регулювання та нагляд за нею. Для цього державою розробляються і впроваджуються закони, що регламентують діяльність банків, а також положення, які встановлюють межі їхньої поведінки. Органи влади, фінансова і банківська системи прагнуть перекрити джерела накопичення доходів, одержаних злочинним шляхом, насамперед у сфері господарських відносин, запобігти відмиванню «брудних» грошей, тобто грошей, здобутих злочинним шляхом. Механізм здійснення Національної оцінки ризиків передбачений Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (1) і постановою Кабінету Міністрів України та Національного банку України «Про затвердження Порядку проведення Національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму і оприлюднення її результатів» від 16.09.2015 р. № 717. Згідно зі звітом